

Szám: 1/2023.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: a Pápateszéri Települési Értéktár Bizottság 2023. október 18-án 14:00 órai kezdettel megtartott üléséről.

Az ülés helye: Pápateszér, Petőfi u. 17.

Jelen voltak: Nagy Péter elnök

Dr. Schandl László tag

dr. Klesitz István tag

Milinszki Tibor tag

Völfinger Béla tag, polgármester

Tanácskozási joggal meghívottak: Balogné dr. Pölöskei Hedvig jegyző

Vassné Butkovics Andrea jegyzőkönyvvezető

Az elnök köszöntötte a megjelenteket. Megállapította, hogy az 5 fő bizottsági tag közül megjelent 5 fő, a bizottság határozatképes, az ülést megnyitotta. Javaslatot tett az ülés napirendjére.

N a p i r e n d

- 1.) A települési értéktár bizottság elnökének beszámolója
Előadó: Nagy Péter
- 2.) Javaslat a települési értéktárba történő felvételhez – Marjay Tamás (1923-1984)
életműve és katonai pályája
Előadó: Nagy Péter
- 3.) Egyéb ügyek

A bizottság a javasolt napirendet 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta.

Napirend tárgyalása:

- 1.) **A települési értéktár bizottság elnökének számolója**
Előadó: Nagy Péter

Nagy Péter beszámolt arról, hogy 2023. április 23-én részt vett a VII. Veszprém Megyei Értékünnepen, Tésén. Itt találkozott Márkusné Vörös Hajnalka levéltárossal, aki jelenleg a Veszprém-Balaton 2023 Zrt programfejlesztési tanácsaója, ő foglalkozott a malmokkal. A rendezvény programját a jegyzőkönyvhöz csatolja.

Az elmúlt két évben a covid járvány miatt a bizottság nem ülésezett, az elnök ezen idő alatt háttérmunkát végzett. A Catastrum folyóiratban megjelent egy cikke a pápateszéri vízimalmokról.

Dr. Schandl László elmondja, hogy Károly Róbert idejében, 700 évvel ezelőtt keletkezett okirat 2 malmot említ Pápateszéren. Az egyik az önkormányzat tulajdonában álló malom környékén lehetett. Ezt kellene kutatni. Ki kellene arra is térni, hogy hogyan nézhetett ki egy malom Károly Róbert idejében. Felkéri Nagy Pétert, hogy a Historia Theseriensis 5.kötetében ezt a témát örökítsék meg.

Nagy Péter elnök vállalja a kötet megszerkesztését. A jelzett oklevelet 1332-ben készült, a Visegrádi várban állították ki, az eredeti elveszett, de az 1700-as években készítettek egy másolatot. Felveszi a kapcsolatot a levéltárral.

A Pápateszéri Települési Értéktár Bizottság 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozza a következő határozatát:

1/2023. (X.18.) PTÉBH

Pápateszéri Települési Értéktár Bizottság elfogadja az elnök beszámolóját az előző évi munkáról. Felkéri Nagy Pétert, hogy végezzen kutatást az 1332-ben készült oklevélben említett vízimalmokkal kapcsolatban és annak eredményét a Historia Theseriensis V. kötetében jelenjen meg.

Felelős: Nagy Péter

Határidő: 2024. február 28.

2.) Javaslat a települési értéktárba történő felvételhez – Marjay Tamás (1923-1984) életműve és katonai pályája

Előadó: Nagy Péter

Nagy Péter felkéri Völfinger Béla polgármestert, hogy ismertesse a javaslatot.

Völfinger Béla elmondja, hogy Huszár András nagykanizsai lakos, hadtörténész nyújtott be javaslatot Marjay Tamás életművével kapcsolatban. Egy emléktáblát szeretne elhelyezni Marjay Tamás huszár hadnagy tiszteletére a faluban, vállalja a tábla előállításához szükséges összeg összegyűjtését, több ehhez hasonló kezdeményezést valósított már meg. Az emléktábla terve is megérkezett, melyet a bizottság megtekinthet. Marjay Tamás a második világháborúban rengeteg hőstettet hajtott végre. 1945 januárjában a Vértesben dúló harcok során kitűnt bátorságával és hősiességével, amelyért a Magyar Tiszti Arany vitézségi Éremet adományozták részére. A táblát a világháborús emlékművön tervezik elhelyezni, ott parkosítási feladatokat is végeznek majd. Az átadó tervezett időpontja 2023. december 2-a, szombat.

Dr. Schandl László elmondja, hogy Marjay Tamás olyan kitüntetést kapott, amiből a II. Világháború után csak hatot osztottak, ez nagy dicsőség falunknak is. A pápateszéri temetőben nyugszik Marjay Tamás édesapja Marjay Keresztély is, aki tábormegvezető volt. Javasolja, hogy az ő életével kapcsolatos adatgyűjtés is induljon meg.

A Pápateszéri Települési Értéktár Bizottság 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozza a következő határozatát:

2/2023. (X.18.) PTÉBH

Pápateszéri Települési Értéktár Bizottság felveszi a települési értéktárba „Pápateszéri hősök - Marjay Tamás (1923-1984) huszárhadnagy” elnevezéssel Marjay Tamás huszár hadnagy életművét. Az emléktábla felállítását a bizottság támogatja.

Felelős: Nagy Péter

Határidő: azonnal

3.) Egyéb ügyek

Előadó: Nagy Péter

Nagy Péter elnök felkéri Völfinger Béla polgármestert, hogy ismertesse a Hungaricum pályázatot.

Völfinger Béla polgármester elmondja, hogy Pápateszér Község Önkormányzata Hungaricum pályázatot nyújtott be „Vidd hírét Pápateszér értékeinek” címmel. Az elnyert támogatási összeg: 2.950.000,-Ft. A pályázat segítségével az értéktárba felvett helyi értékek mindegyikéről kedvesnáló film készül. Felkutatják azokat a még élő teszérieket és velük az oral history műfajába tartozó életútinterjú részleteket készítenek. Egy értékkel kapcsolatban akár több megszólaló is lehet, akinek személyes kötődése van a helyi értékek valamelyikéhez. Ezekről fotó és videódokumentáció készül, melyek alapját képezik a létrehozandó Pápateszéri Értéktár honlapnak. Ennek a honlapnak kapcsolódnia kell a települési önkormányzat honlapjához, illetve a közeljövőben elindítandó települési applikációhoz, de az értékek önálló elérést is biztosítania kell. Felsorolja az értéktárban jelenleg szereplő 10 értéket. Véleménye szerint a „Fényes-hegyi 100 éves présházak” és a „Pápateszéri borkultúra – NOHA bor” értékeket össze kellene vonni egy értéké. Mindegyik értékről kellene egy rövid összefoglaló leírás.

Javasolja, hogy a témákat osszák fel egymás között és pontosítsák az értékek elnevezését az alábbiak szerint:

1. Pápateszéri vízimalmok (épített örökség);
Felelős: Nagy Péter
2. Esterházy örökség (épített örökség): Grófi fürdő, istálló, kúria (régi óvoda épülete), templom, plébánia;
Felelős: Dr. Schandl László
3. Pápateszéri Élő Betlehemes Játék (kulturális örökség);
Felelős: Völfinger Béla
4. Sváb ételek Pápateszéren: régi receptek összegyűjtése és kiadása;
Felelős: Völfinger Béla
5. Nágl téglagyár történetének összegyűjtése, leírása;
Felelős: dr. Klesitz István
6. Császár József festő munkássága;
Felelős: Völfinger Béla
7. Famatuzsálemek Pápateszéren – Banyafák;
Felelős: Milinszki Tibor
8. Útszéli keresztek, kőképek
Felelős: Dr. Schandl László
9. Fényes-hegyi 100 éves présházak (épített örökség) és borkultúra;
Felelős: Völfinger Béla
10. Pápateszéri Patakmalom Fesztivál
Felelős: Völfinger Béla
11. Pápateszéri hősök - Marjay Tamás huszárhadnagy;
Felelős: Dr. Schandl László

Javasolja továbbá, hogy a „Banyafák” témához készüljön majd egy térképes ábrázolás és egy GPS koordinátás meghatározás is.

Nagy Péter kéri szavazzanak az értékek elnevezéséről, felelősokról.

A Pápateszéri Települési Értéktár Bizottság 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozza a következő határozatát:

3/2023. (X.18.) PTÉBH

Pápateszéri Települési Értéktár Bizottság a helyi értéktárba felvett helyi értékeket az alábbiak szerint határozza meg:

Sorszám	Megnevezés	Felelős
1.	Pápateszéri vízimalmok	Nagy Péter
2.	Esterházy örökség: Grófi fürdő, istálló, kúria (régi óvoda épülete), templom, plébánia	Dr. Schandl László
3.	Pápateszéri Élő Betlehemes Játék	Völfinger Béla
4.	Sváb ételek Pápateszéren: régi receptek összeggyűjtése és kiadása	Völfinger Béla
5.	Nágl téglagyár történetének összegyűjtése, leírása	dr. Klesitz István
6.	Császár József festő munkássága	Völfinger Béla
7.	Famatuzsálemek Pápateszéren – Banyafák	Milinszki Tibor
8.	Útszéli keresztek, kőképek	Dr. Schandl László
9.	Fényes-hegyi 100 éves présházak és borkultúra	Völfinger Béla
10.	Pápateszéri Patakmalom Fesztivál	Nagy Péter és Völfinger Béla
11.	Pápateszéri hősök - Marjay Tamás huszárhadnagy	Dr. Schandl László

dr. Klesitz István véleménye szerint a régi papokat és iskolai tanítókat is bele kellene venni az értéktárba.

Dr. Schandl László szerint a temetőben található legrégebbi síremlék Orbán János plébánosé 1862-ből.

dr. Klesitz István már régóta tervezi egy iskolatörténeti könyv megírását, de most inkább a Nágl téglagyár történetére koncentrál. Nagyon köszöni, hogy beválasztották az értéktár bizottságba.

Nagy Péter elmondja, hogy a Bucs malomban még megtalálható egy gerenda, amin 1844-es évszám látható. Kéri, hogy ezt az értékes darabot szállítsák be a faluba és helyezték el egy védett helyen, a tulajdonossal egyeztetni kell.

Völfinger Béla vállalja a gerenda beszállításának védett helyre történő elhelyezését.

dr. Klesitz István elmondja, hogy az ő régi présházában is található egy régi prés.

Dr. Schandl László kéri, hogy a plébánián a káplán lakásban található 1891-es építésű kemencét is őrizték meg az utókor számára, ha esetleg felújítás történne a plébánián, akkor erre figyelni kell. A jövőben lehetne a pápateszéri temetőben a régi plébánosok és tanítók síremlékeit is kutatni. Nagyon sok érték van Pápateszéren! A templom kriptájában 3 plébánost és egy káplánt helyeztek örök nyugalomra. Az ő maradványaikat kellene összegyűjteni és méltóképpen eltemetni.

Völfinger Béla elmondja, hogy ott van még Zsörk is, ami egy önálló téma lehetne az értéktárban. Ezzel kapcsolatosan már van egy viszonylag nagyobb terjedelmű kutatási anyaga Csikvári Juditéknak, ők készítettek riportokat is idős emberekkel. A Nemzeti Művelődési Intézettel van szerződése az önkormányzatnak, ennek keretein belül lesz több előadás a levéltári kutatásokra vonatkozóan.

Dr. Schandl László felkeresi ismerősét, Lenkefi Ferencet, aki a svábok Veszprém megyei beletelepítéséből írt a kandidatúráját, hogy információt szerezzünk arról, hogy hogyan települt be Pápateszér svábokkal. Nem szervezett betelepítés volt, hanem szivárgás, a szomszéd falvakból jöttek át.

Völfinger Béla emlékeztet, hogy van még Pápateszérnek római kori kincse is egy üst, ami szintén helyet kaphatna az értéktárban. A veszprémi múzeumtól ígéretet érkezett arra vonatkozóan, hogy a lelőhelyet talajradarral át fogják a közeljövőben vizsgálni.

Dr. Schandl László javasolja, hogy a templom előtti területet is át kelljen majd a talajradarral vizsgálni, mivel itt helyezkedett el az Árpádkori templom.

Milinszki Tibor javasolja egy helytörténeti szoba kialakítását. A birtokában van több régi irat, amit ki lehet állítani, közkincsé tenni.

Nagy Péter tájékoztatta a bizottságot, hogy a Római Magyar Akadémián szeptember végén bemutatnák a pápateszéri malmokat. A Szentendrei Skanzenben nyílt kiállításon a pápateszéri vízimalmokat egy külön szekcióban mutatják be. Ide a Pápateszéri Molnár Céh Egyesület látogatást szervez. A kiállítást Dr. Balázs György rendezte.

Több tárgy nem lévén, azelnök 16:00 órakor bezárta az ülést.

k.m.f

Vassné Butkovichs Andrea
Vassné Butkovics Andrea
jegyzőkönyvvezető

Nagy Péter
Nagy Péter
elnök

